

Kamerleden zien hoe natuur haar wrede werk doet in de Oostvaardersplassen - Creperende herten zijn zielig en normaal

In: Apeldoornse Courant/Dagblad Flevoland/Deventer Dagblad/Gelders Dagblad/Veluws Dagblad/Zwolse Courant
Datum: 19 april, 2005
Door: Lo van der Wal

LELYSTAD - Het doodknuppelen van een jong, onschuldig en weerloos zeehondje is weliswaar hartverscheurender, maar een edelhert dat in de bittere kou aan het creperen is van de honger snijdt ook door de ziel. Of is het slechts de natuur die haar wrede werk doet?

Volgens Feitze Boersma van Staatsbosbeheer (SBB), programmamanager van de Oostvaardersplassen, is allebei waar. Wat het meest waar is hangt af van de bril die je opzet, hield hij gisteren de leden van de Vaste Kamercommissie Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) voor die op werkbezoek waren.

Een stedeling die bereid is veertig kilometer te rijden om een vink met een gebroken pootje naar de dienstdoende dierenarts te brengen heeft er een andere kijk op dan Staatsbosbeheer dat gebrand is op een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling van de Oostvaardersplassen. Boeren die weldoorvoed vee zijn gewend zullen schrikken van herten die schonkig en verzwakt de lente tegemoet gaan.

's Winters hebben herten volgens Boersma 'al eeuwenlang' dezelfde strategie. Ze proberen het uit te zingen met de in de zomer opgebouwde vetreserve. Dat doen ze door zich zo weinig mogelijk te verroeren. Herten houden een verborgen winterslaap waarbij de hartslag, temperatuur en daardoor het energieverbruik drastisch dalen.

Als het lange tijd heel koud is en ze door hun vetreserves heen zijn krijgen herten een diepe winterslaap. 'Dan kun je ze tot een paar meter benaderen. Hun ledematen zijn koud en stram omdat ze hun energie uitsluitend gebruiken om in leven te blijven. Herten zakken dus niet door de hoeven van de honger. Het heeft niets te maken met dierenwelzijn' aldus Boersma.

Overigens is zelfs in de Oostvaardersplassen 'natuur' een relatief begrip. Wettelijke regelingen verzetten zich bijvoorbeeld tegen het 'aan de natuur overlaten' van de kadavers van konikspaarden die er samen met de edelherten en heckrunderen voor moeten zorgen dat het landschap half open blijft. Deze heckrunderen zijn ook niet zuiver op de graad. Ze zijn in de woorden van SBB-ecoloog Frans Vera, 'een zo natuurlijk mogelijke invulling van de vacature van het al uitgestorven oerrund'.

Ook de wet van de jungle wordt in de Oostvaardersplassen met een korreltje zout genomen. 'Ondraaglijk en uitzichtsloos lijden' is voor Staatsbosbeheer een reden om herten af te schieten in plaats van ze te laten kreperen van de honger.

Deze hand over het hart gaat de vereniging tot behoud van het Veluws hert niet ver genoeg. Volgens deze vereniging moet de hoeveelheid grazers meer in evenwicht worden gebracht met de beschikbare voedselvoorraad, zodat krepeergevallen worden uitgesloten. Dat betekent in de praktijk dat de populatie grazers - er zijn zo'n drieduizend edelherten, heckrunderen en konikspaarden - drastisch omlaag moet.

Frans Vera beschouwt wolven als serieuze optie om het aantal grazers in toom te houden. Tenminste vanuit ecologisch oogpunt. Maatschappelijk ligt de kwestie wat ingewikkelder, beseft hij. Vera: 'Met zoveel prooidieren hoeven wolven helemaal niet zo'n uitgestrekt gebied te hebben. Bovendien komen we mooi af van het Roodkapje-syndroom. Als er genoeg prooi is zijn wolven ongevaarlijk voor de mens'.

Overigens komt het werkbezoek van de vaste kamercommissie als mosterd na de maaltijd. Vorige maand bleek dat in de Kamer voldoende steun is voor het beleid van Staatsbosbeheer voor de Oostvaardersplassen na de toezegging van minister Veerman dat hij laat onderzoeken of edelherten en andere grazers preventief kunnen worden afgeschoten.